



Kotte Wennberg

Socialnämnden 2010-06-16

Remiss på promemorian - Effektivare insatser mot ungdomsbrottslighet(Ds 2010:9) samt Kriminella grupperingar - motverka rekrytering och underlätta avhopp (SOU 2010:15)

Sammanfattning

Till socialnämnden har inkommit en remiss av promemorian Effektivare insatser mot ungdomsbrottslighet(Ds 2010:9) samt Kriminella grupperingar - motverka rekrytering och underlätta avhopp (SOU 2010:15).

För effektivare insatser föreslås i promemorian åtgärder för att fokusera på ett förbättrat samarbete mellan berörda myndigheter och andra aktörer.

Föreslagna åtgärder ska kunna genomföras inom ramen för nuvarande myndighetsstruktur och medelsramar och utgå från den befintliga ansvarsfördelningen mellan berörda aktörer. Ett förslag är att utveckla polisens insatser mot ungdomsbrott i form av Polisens ungdomscentrum.

Vad det gäller kriminella grupperingar samt att motverka rekrytering och underlätta avhopp föreslås åtgärder mot nyrekrytering genom särskilda Sociala insatsgrupper. Sociala insatsgrupper med socialtjänst, polis och skola bildas på lokal nivå och socialtjänsten ska ha huvudansvaret för dessa insatsgrupper.

En ny bestämmelse i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) ska ge socialtjänsten möjlighet att till polisen lämna ut uppgifter om unga under 21 år som kan befaras hamna i kriminalitet.

De förslag om åtgärder som framkommit i promemorian Effektivare insatser mot ungdomsbrottslighet (Ds 2010:9) samt Kriminella grupperingar - motverka rekrytering och underlätta avhopp (SOU 2010:15) anser socialnämnden generellt vara goda och ger en mer sammanhållen kedja för att underlätta arbetet för alla olika aktörer. Vad det gäller en riktad social insatsgrupp, kommer detta med all säkerhet att behöva utökade resurser och är svårt att hantera inom ordinarie medelsramar.

Vad det gäller avhoppare som kan återgå till sin egen hemkommun där man är folkbokförd och vistas är möjligheterna större för att kunna åstadkomma sammanhållna stödinsatser genom den förslagna sociala insatsgruppen. Däremot ser socialnämnden att det finns stora svårigheter när avhoppare, av polisens personsäkerhetsgrupp, bedöms att inte kunna vistas i sitt närområde eller i den kommun som man har sin tillhörighet i. Denna situation bör lösas så att avhopparen får det stöd som behövs.

Förslag till beslut

1. Socialnämnden beslutar att som svar på remissen Effektivare insatser mot ungdomsbrottslighet(Ds 2010:9) samt Kriminella grupperingar - motverka rekrytering och underlätta avhopp (SOU 2010:15) överlämna tjänsteutlåtande daterat 2010-06-04.
2. Paragrafen förklaras omedelbart justerad.

Bakgrund

Regeringen beslutade i februari 2009 att tillkalla en särskild utredare med uppdrag att föreslå åtgärder för att förhindra kriminella grupperingars etablering i samhället. Som ett led i regeringens satsning för att förebygga ungdomskriminalitet beslutade justitieministern i mars 2009 om ett uppdrag som bland annat syftar till att lämna förslag på hur rättsväsendets myndigheter och andra aktörer kan effektivisera insatserna för att förhindra att ungdomar utvecklar en vanekriminell livsstil. Detta har resulterat i promemorian Effektivare insatser mot ungdomsbrottslighet (Ds 2010:9) samt Kriminella grupperingar- motverka rekrytering och underlätta avhopp (SOU 2010:15)

För effektivare insatser föreslås åtgärder för att fokusera på ett förbättrat samarbete mellan berörda myndigheter och andra aktörer. Föreslagna åtgärder ska kunna genomföras inom ramen för nuvarande myndighetsstruktur och medelsramar och utgå från den befintliga ansvarsfördelningen mellan berörda aktörer. Ett förslag är att utveckla polisens insatser mot ungdomsbrott i form av Polisens ungdomscentrum. Dessa planeras att inrättas på åtta orter i Sverige.

Ett särskilt uppdrag för Polisens ungdomscentrum är att införa riktlinjer för polisens inhämtning av information som gäller ungdomar som riskerar att utveckla en vanekriminell livsstil och för hur socialnämnden ska få ta del av denna information. Det bör också tas fram och införas riktlinjer för polisens och andra myndigheters medverkan i socialtjänstens bearbetning av

denna information. Ytterligare åtgärder är att skapa en skyndsam handläggning för ungdomsbrott.

Vad det gäller kriminella grupperingar samt att motverka rekrytering och underlätta avhopp föreslås åtgärder mot nyrekrytering genom särskilda Sociala insatsgrupper. Sociala insatsgrupper med socialtjänst, polis och skola bildas på lokal nivå och socialtjänsten ska ha huvudansvaret för dessa insatsgrupper. Rikspolisstyrelsen ska även verka för att polismyndigheterna etablerar lokala poliskontor där det bedöms finnas särskilt behov av polisiär närvaro. En lokal förankrad polisverksamhet ska bidra till att arbetet i de sociala insatsgrupperna blir effektivt.

En satsning bör omgående göras för tonårspojkar och unga män i de mest utsatta bostadsområdena, den satsningen bör vara yrkesträning, arbete och fritidssysselsättning. Målsättningen är att motverka attityder och värderingar som främjar en kriminell identitet.

En ny bestämmelse i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) ska ge socialtjänsten möjlighet att till polisen lämna ut uppgifter om unga under 21 år som kan befaras hamna i kriminalitet. Skolinspektionen föreslås granska hur grundskolor och gymnasieskolor följer upp elevers frånvaro. Socialtjänsten, skolan och polisen ska ha i en lag skyldighet att stödja och hjälpa föräldrar i deras ansvar att fostra sina barn.

För de personer som hoppar av den kriminella banan bör åtgärder finnas för att stödja dem. Ett tydligare ansvar för kriminalvården är att de ska informera om det stöd som klienterna kan få om de lämnar en kriminell livsstil. Fängelsedömda som bedöms vara motiverade att lämna kriminella grupperingar ska ha möjlighet att avtjäna straffet på särskilda anstaltsavdelningar. Frivården ska ha i uppgift att koordinera stödsinsatser och särskilda kontaktpersoner bör finnas hos socialtjänsten.

När det gäller stödåtgärder för personer som inte är aktuella inom kriminalvården men som har kontakt med polisen och socialtjänsten ska de sociala insatsgrupperna kunna ansvara för att stödinsatser koordineras i individuella handlingsplaner. När det gäller ungdomar som vårdas på institution och är i utskrivningsplanering så ska socialtjänsten aktualisera den unge hos den social insatsgruppen.

En nationell kunskapssatsning ska finnas och Brottsförebyggande rådet (BRÅ) ska få i uppdrag att tillsätta en forskningskommitté med uppgift att ta fram ett forskningsprogram om kriminella grupperingar samt att utreda möjligheten att ta fram ett system för att kunna redovisa kriminella grupperingar.

Socialnämndens synpunkter

De förslag om åtgärder som framkommit i promemorian Effektivare insatser mot ungdomsbrottslighet (Ds 2010:9) samt Kriminella grupperingar motverka rekrytering och underlätta avhopp (SOU 2010:15) bör generellt anses som goda och ger en mer sammanhållen kedja för att underlätta arbetet för alla olika aktörer.

Kommunen arbetar i dag i ett nära och bra samarbete med lokala polismyndigheten, vilket kan vidareutvecklas i enlighet med promemorians intentioner. Vad det gäller en riktad social insatsgrupp, kommer detta med all säkerhet att behöva utökade resurser och är svårt att hantera inom ordinarie medelsramar, beroende på hur stor andel ungdomar som finns inom gruppen som kräver insatser.

Stödinsatser såsom yrkesträning, skolgång, arbete etc. är ofta ordinarie arbetsuppgifter inom socialtjänsten och bör kunna följas inom ramen för ordinarie verksamhet och utvecklas. Många gånger är det bostadsfrågan som är den svåra insatsen att lösa. Kommunen har ungdomsbostäder med andrahandskontrakt uthyrning, men har ingen möjlighet att bidra till att personer ska kunna få ett eget hyreskontrakt, då detta är hyresvärdars och fastighetsägares egen sak att välja hyresgäst. Detta gäller såväl där det finns kommunala bostadsbolag som enbart privata bostadsföretag.

Vad det gäller avhoppare som kan återgå till sin egen hemkommun där man är folkbokförd och vistas är möjligheterna större för att kunna åstadkomma sammanhållna stödinsatser genom den förslagna sociala insatsgruppen. Det finns stora svårigheter när avhoppare, av polisens personsäkerhetsgrupp, bedöms att inte kunna vistas i sitt närområde eller i den kommun där man har sin tillhörighet.

Kommunerna är i dag lämnade ensamma med uppgiften om att försöka lösa situationen på distans vilket inte är tillfredställande. I enlighet med socialtjänstlagens regler och de riktlinjer som finns om tillhörighet för att få insatser via socialtjänsten är det den placerande myndigheten som har kvar ansvaret för sin klient. I de avhoppade personernas fall blir det stora svårigheter genom att den placerande kommunen inte har någon kännedom om hur kommunen fungerar eller hur de lokala förutsättningarna för arbete, bostad etc. är. Socialsekreteraren har små möjligheter att följa med klienten på nödvändiga möten. Detta innebär att det kan finnas klienter i olika kommuner som inte får möjlighet att ta del av kommunens insatser för att man är placerad av en annan kommun.

Intentionen i promemorian är att kommunerna ska samverka i denna fråga, men då krävs tydliga riktlinjer för hur detta ska ske. Idag ska en begäran om formell överflyttning göras och det är upp till kommunen själv att besluta

om man vill ta emot ett ärende eller inte för denna klientgrupp . De avhoppades situation är unik om de inte har möjlighet att återvända till sin hemkommun med anledning av hot, där polisens säkerhetsgrupp gör bedömning att det är omöjligt. Denna situation bör undanröjas och formaliseras på något sätt så att det inte blir på bekostnad av avhopparens möjligheter att få det stöd som behövs för att kunna återupprätta sin livssituation i en annan kommun.

Lisbeth Sämå
Socialchef

Kotte Wennberg
Enhetschef